

Новини академічного КНИГОВИДАННЯ

Анна Радченко
канд. геол. наук,
вчений секретар
Науково-видавничої ради
НАН України,
м. Київ

Безсумнівна подія в академічному книговиданні 2011 року — вихід першої та другої книг п'ятого тому масштабного проекту **"Історія української культури"**. Розпочатий цей загальноакадемічний проект 2001 року томом, у якому був реконструйований процес первинного залюднення українських теренів, висвітлено побутування на українських землях різних етносів, досліджено становлення, розквіт і занепад культури Київської Русі. Другий, третій та четвертий томи (останній — у двох книгах) присвячено, відповідно: розвитку освіти, мистецтва і літератури, стану наукових знань в Україні впродовж XIII — першої половини XVII ст.; еволюції національного культурного процесу в другій половині XVII-XVIII ст.; розвитку національного мистецтва, науки і освіти України в XIX ст.

До авторського колективу залучені кращі фахівці Національної академії наук та вищих навчальних закладів України: Інституту археології, Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича, Інституту історії України, Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди, Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського, Інституту літератури ім. Т.Г. Шев-

ченка та інших. Усі книги багато ілюстровані та розраховані на широкий читачський загал.

Часовий відрізок, розглядуваний у завершальному томі п'ятитомної "Історії української культури", охоплює період XX — початку XXI ст. Книги перша і друга містять історичний нарис етапів розвитку української культури від початку XX ст. до сьогодення у викладі відомих авторів, наприклад академіків НАН України *Івана Дзюби* та *Мирослава Поповича*. Подальші розділи першої книги присвячені українській мові, фольклору, образотворчому і традиційному декоративному мистецтву, художнім промислам, архітектурі. Друга книга містить викладення розвитку літературного процесу і літератури, музичного, театрального та циркового мистецтва, екранної культури.

Третя, остання книга проекту повинна вийти у 2012 році та буде висвітлювати культурологічний аспект поступу у галузях соціогуманітарних, точних та технічних наук, а також питання збереження і збагачення культурних феноменів та структур.

Видано книги Видавництвом "Наукова думка" НАН України у 2011 році, формат 70x100/16, обсяг 861 та 1032 стор.

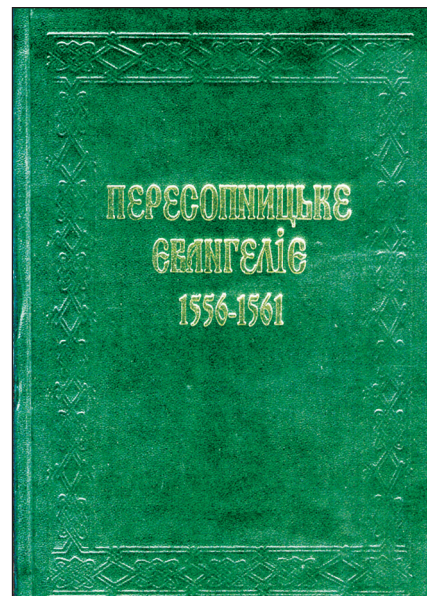
До 450-річчя створення **Пересопницького Євангелія** (1556—1561) Національної бібліотекою України імені В.І. Вернадського спільно з Інститутом української мови НАН України та Українським мовно-інформаційним фондом НАН України здійснено його друге доповнене академічне видання. Пересопницьке Євангеліє, ця визначна пам'ятка української мови та книжкового мистецтва XVI ст. має загальнослов'янське значення та є одним з перших перекладів українською мовою канонічного євангельського тексту. У виданні не тільки представлено транслітерований текст Євангелія у повному обсязі, але й наведено при-

нципи транслітерації, вміщено повний словопоказчик з вичерпною граматичною характеристикою кожної словоформи та її локалізації у тексті.

Видання доповнене науковими дослідженнями цієї унікальної пам'ятки, її графіко-орфографічними особливостями, археографічному та кодикологічному описові, укладена бібліографія праць про Пересопницьке Євангеліє від XIX—XXI століття.

Книга доповнена чудовими кольоровими ілюстраціями з зображенням окремих аркушів Євангелія.

Видано книгу Національною бібліотекою України імені В.І. Вернадського у 2011 році, формат 70x100/16, обсяг 700 стор.

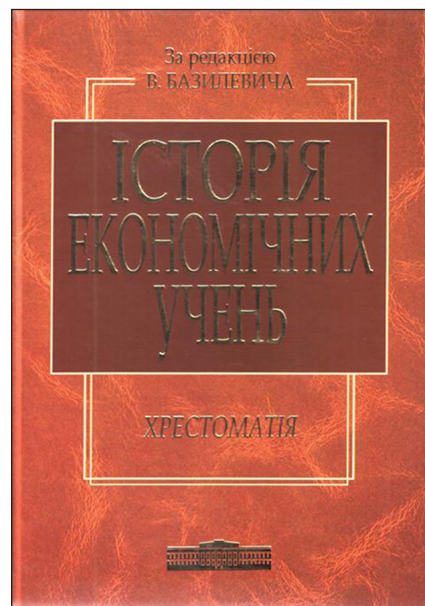

Книга "Наука о воде" відомого вченого, директора Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України, академіка НАН України Владислава Гончарука побачила світ наприкінці 2010 року у Видавництві "Наукова думка" НАН України. Уперше багатогранність унікальної, загадкової та неосяжної за глибиною своїх таємниць речовини показано з позицій триєдиного начала виникнення життя. У доступній масовому читачеві формі висвітлені новітні погляди на властивості води, окремий розділ присвячений її кластерам.

Описана і доведена визначальна роль дейтерію у складі води, що зумовлює всі її якості та фізико-хімічні параметри. Виходячи з тези, що інтелект нації визначений якістю питної

Перше в Україні фундаментальне видання, в якому на системній основі представлені твори найвідоміших представників зарубіжної та вітчизняної економічної думки, випущено колективом вчених КНУ ім. Тараса Шевченка під орудою члена-кореспондента НАН України В.Д. Базилевича. Це — хрестоматія "Історія економічних учень", рекомендована МОНМС України як навчальний посібник для студентів та викладачів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. На 1200 сторінках зі збереженням стилістики, орфографії та пунктуації першоджерел представлені фрагменти текстів, що публікувались українською, російською, грецькою, англійською, французькою, німецькою. Запропоновані твори класиків економічної думки — від царя Хаммурапі до Дж. Б'юкенена та О.Л. Вільямсона — дозволяють сформувати цілісне і систематизоване уявлення про наукові традиції, школи, принципи, ідеї, допомагають розібратись у складних процесах розвитку сучасної економіки.

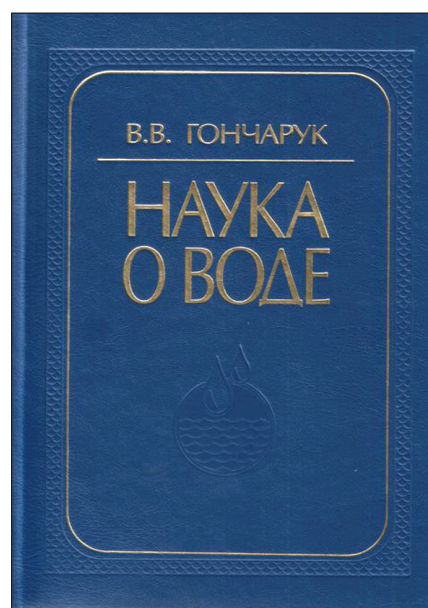
Цікавим і актуальним виданням є довідник, підготовлений в Інституті історії України НАН України до 20-ї річниці Незалежності нашої держави: "Україна: хроніка поступу. 2001—2010" (автор — академік НАН України Володимир Литвин). Довідник логічно продовжує попереднє видання, присвячене подіям, що відбувались в Україні протягом 1991—2000 рр. Книга містить згруповані по днях, місяцях і роках скрупульозно виврені факти, події та явища, позбавлена емоцій і переживань. Неупереджене просте занотування фактів залишає весь простір для інтерпретацій та аналізу читачеві. Ця хроніка історичного поступу останнього десятиріччя "фіксує сучасний історичний процес, який відбувається в Україні, в координатах загальнодержавних і місцевих; представляє його таким, як він сприймається з позицій політика і пересічного громадянина, постає в очах іноземного дипломата або туриста" — зазначає у передмові академік НАН України Валерій Смолій.

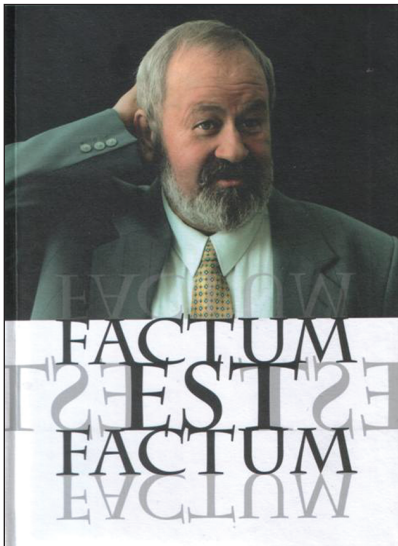
Книгу проілюстровано фотоматеріалами з архівів УКРІНФОРМ, зібраними завдяки копійкій праці українських журналістів і фотокореспондентів.

води, яку вона вживає, а розвиток цивілізації залежить від технічного рівня комплексу споруд каналізаційної системи, автор обґрунтовує нову систему державних стандартів на питну воду, безпечну для здоров'я людини, та необхідність широкого впровадження біотестування як методу оцінки якості питної (зокрема й бутильованої) води. Визначником якості води у цьому методі є клітина — біологічний об'єкт без імунної системи. У чистій воді клітини діляться відповідно до класичних законів біології, а у токсичній виявляють ознаки генетичних змін.

Книгу відзначено Дипломом лауреата Міжнародного конкурсу "Наука-книга" 2011 року, результати якого підсумовано на V Сесії Ради з книговидання при Міжнародній асоціації академії наук (5—6 жовтня 2011 р.).

Джерелом найрізноманітніших цікавих відомостей про новітню історію України, українську літературу та літераторів ХХ—ХХІ століть, Український Народний Рух та Національний університет "Києво-Могилянська Академія" є довідкове видання **"Factum est factum. Біобібліоіохія"**.

Бібліографічний покажчик у стилі пастиш (колаж із фрагментів текстів) знайомить читача з літературно-критичними, науковими, науково-популярними та публіцистичними працями доктора філологічних наук, органі-

затора, першого ректора і президента НаУКМА *В'ячеслава Брюховецького* за період із 1957 по 2008 рр. Навіть перелік праць, творчо доповнений деякими опублікованими та неопублікованими текстами, фотографіями, рефлексіями та хуторизмами, перестав бути нудним і надається до читання.

Особливо цікавим є покажчик осіб, про яких згадується у фрагментах наведених текстів — оскільки фрагменти нумеровані, за кожним із наведених прізвищ можна знайти фрагмент тексту, інтерв'ю чи історію з життя.

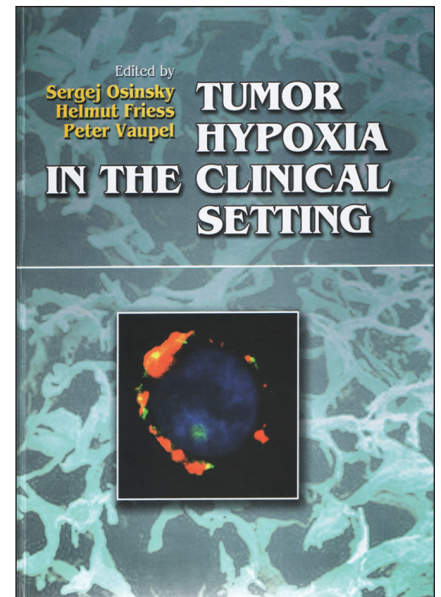
Побачила світ і нова книга у рамках проекту "Українська наукова книга іноземними мовами": цього року англійською випущено видання **"Гіпоксія пухлини у клінічному вимірі"** (**"Tumor Hypoxia in the Clinical Setting"**). Книгу підготував великий колектив авторів з Інституту експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України, Інституту прикладної фізики НАН України, Національного інституту раку (Україна); Мюнхенського технологічного університету та Університетського медичного центру в Майнці (Німеччина), Шефільдського університету (Велика Британія), Університету Східного П'ємонту "Амедео Авогадро" (Італія),

Арфуської університетської лікарні (Данія) за редакцією *Сергія Осинського* (Україна), *Гельмута Фрісса* та *Петера Ваупеля* (Німеччина).

Монографія узагальнює найсучасніші відомості з патофізіології пухлин людини, особливого значення надано діагностиці, прогнозу перебігу захворювання, лікуванню, підвищенню його ефективності.

Книга оформлена відповідно до вимог провідних світових наукових видавництв, містить багато ілюстрацій та ґрунтовні переліки довідкової літератури до кожного розділу.

Видано книгу Видавничим домом "Академперіодика" НАН України у 2011 р., формат 70x100/16, обсяг 272 с.

Дотомне дослідження **"Економічна історія України"** — перше в українській історіографії синтетичне видання, яке відтворило важливий зріз розвитку суспільства на теренах України. Це унікальна історико-економічна праця, до якої доклали зусиль великий колектив академічних фахівців та освітян, охоплює всі історичні періоди та етапи розвитку сільськогосподарського та промислового виробництва, торгівлі, грошового обігу тощо. В полі зору дослідників перебуває також більшість протодержавних і державних утворень, які існували на сучасній території України. Охарактеризовано соціально-економічні процеси та розвиток суспільства. У першому томі охарактеризовані привласнювальна економіка палеоліту та мезоліту, господарства неоліту, енеоліту та доби бронзи, економіка греко-скіфських та римо-сарматських часів, економічне життя середньовічної доби (Причорномор'я, Давня Русь, Монгольська імперія, Галицько-Во-

линська і Підкарпатська Русь) та раннього нового часу (українські землі у складі Речі Посполитої, козацька Україна, Кримський ханат, османське Надчорномор'я, Лівобережна та Слобідська Україна). Другий том присвячений новітній епосі (ХХ та ХХІ ст.) та висвітлює основні риси розвитку українських земель під час Першої та Другої світових воєн та міжвоєнний період, зокрема здійснення нової економічної політики та наслідки її згортання, далі описано повоєнну відбудову, економіку періодів десталінізації та застою радянських часів, а також перехідної доби — від здобуття Україною незалежності донині.

Підготовлена під керівництвом академіків НАН України *В.М. Литвина* (голова редакційної ради) та *В.А. Смоля* (відповідальний редактор) в Інституті історії України НАН України праця супроводжена потужним допоміжним науковим апаратом — переліками посилань до кожного розділу та покажчиком імен згадуваних осіб.

Попри невеликий наклад, доступна усім охочим з нею ознайомитись: повний текст подано на сайті Інституту історії України НАН України.

